

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๒/๕๖๖

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การสนับสนุนค่าบำรุงของประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลก

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อ้างถึง หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๓.๐๒/๑๖๓๙ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประมวลลิงก์เอกสารที่อ้างถึงเกี่ยวกับการเพิ่มการสนับสนุนค่าบำรุงของประเทศสมาชิก
องค์การอนามัยโลก

ตามหนังสือกระทรวงสาธารณสุขที่อ้างถึง ขอความอนุเคราะห์กระทรวงการต่างประเทศ
พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อการเพิ่มการสนับสนุนค่าบำรุงของประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลก (World
Health Organization: WHO) ถีกร้อยละ ๒๖ ซึ่งเป็นประเด็นที่จะมีการพิจารณารับรองในการประชุม
สมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๘ (78th session of the World Health Assembly: WHA78) ระหว่างวันที่
๑๙-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยกระทรวงสาธารณสุขจะนำความเห็นที่ได้รับ
ไปประกอบการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว ขอเรียน ดังนี้

๑. เงินค่าบำรุงสมาชิก (assessed contributions: ACs) ของ WHO เป็นค่าธรรมเนียม
ที่ประเทศสมาชิก WHO มีพันธกรณีในการชำระเพื่อสนับสนุนการดำเนินการกิจขององค์กร ทั้งนี้ ในกรณีที่
ประเทศสมาชิกไม่ชำระ ACs หรือค้างการชำระ ACs เป็นเวลาติดต่อกัน ก็นำไปสู่การแจ้งเตือน รวมถึง
บทลงโทษตามธรรมนูญของ WHO อาทิ การถูกเพิกถอนสิทธิการลงคะแนนเสียงต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ WHA
พิจารณารับรองหรือตัดสินใจ

๒. ที่ผ่านมา WHO มีการหาหรือแนวทางเพื่อปรับปรุงระบบการเงินขององค์กรอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินการกิจขององค์กร และเพื่อให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน โดยในการประชุม
สมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๕ ในปี ๒๕๖๕ (ค.ศ. ๒๐๒๒) ได้มีการพิจารณารับรองข้อตัดสินใจ WHA75(8)
ที่สนับสนุนการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ปรากฏในรายงานของ Working Group on Sustainable
Financing ของ WHO ซึ่งรวมถึงข้อเสนอแนะให้มีการเพิ่ม ACs ของประเทศสมาชิก WHO ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐
ของงบประมาณเฉพาะส่วน Base programmes ประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ (ที่ใช้เป็นฐานการคำนวณ)
ในระหว่างช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ถึงช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ กล่าวคือ เมื่อคำนวณจากงบประมาณ
Base programmes ปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ เป็นเงินจำนวน ๔.๓๖๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น ภายในช่วงปี
ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ WHO ประสงค์ให้ ACs ของประเทศสมาชิก WHO เพิ่มขึ้นอีก ๒.๑๘๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(ตามแนบตารางที่ ๑ ของภาคผนวกของรายงานของผู้อำนวยการใหญ่ WHO เรื่อง Financing implementation
of the Programme budget 2022-2023 and outlook on financing of the Programme budget 2024-
2025 ที่เสนอต่อการประชุมคณะกรรมการบริหาร (WHO Executive Board: EB) สมัยที่ ๑๕๔ เมื่อปี ๒๕๖๖)

/ทั้งนี้ ใน...

ทั้งนี้ ในการเพิ่ม ACs ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณ Base programmes ปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ภายในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ ข้างต้น ระบุให้เป็นการเพิ่มแบบขั้นบันได กล่าวคือ ให้ใช้ยอดรวมของ ACs ช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ เป็นจุดเริ่มต้น คือ ๙๕๖.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ แล้วจึงปรับเพิ่ม ขั้นที่ ๑ ร้อยละ ๒๐ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๔-๒๐๒๕ คิดเป็นเงิน ๑.๑๔๘.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขั้นที่ ๒ ร้อยละ ๓๕ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๖-๒๐๒๗ คิดเป็นเงิน ๑.๕๕๐.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และขั้นที่ ๓ ร้อยละ ๔๐ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๘-๒๐๒๙ ซึ่งรวมแล้วจะทำให้เพิ่ม ACs ได้ ๒.๑๘๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐตามเป้าหมายข้างต้น

๓. อย่างไรก็ตามก็ดี โดยที่สหรัฐอเมริกาประกาศถอนตัวออกจาก WHO เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๘ โดยการถอนตัวดังกล่าวจะมีผลในเดือนมกราคม ๒๕๖๙ ซึ่งจะทำให้ WHO ไม่ได้รับ ACs จากสหรัฐอเมริกา ดังนั้น จึงได้มีการพิจารณาหาหนทางดำเนินการด้านการเงินของ WHO อีกครั้ง ดังนี้

๓.๑ การปรับการคำนวณค่าบำรุงสมาชิก WHO เริ่มต้นโดยการพิจารณาปรับ ACs สำหรับช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๖-๒๐๒๗ โดยใช้ตารางการคำนวณของสหประชาชาติสำหรับช่วงปีดังกล่าว (Scale of assessment) เพื่อคำนวณค่าบำรุงรายประเทศสมาชิกเป็นการเฉพาะสำหรับปี ค.ศ. ๒๐๒๖ โดยเพิ่มค่า ACs ร้อยละ ๒๐ แล้วจึงนำยอดเงินที่เป็นค่าบำรุงสมาชิกของสหรัฐอเมริกา (คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๒ ของค่าบำรุงสมาชิกทั้งหมด) มาหักจากยอดเงิน ACs รวมของทุกประเทศสมาชิก และทำการคำนวณใหม่ ซึ่งตามแนวทางนี้ (๑) ไทย ต้องชำระค่า ACs สำหรับปี ค.ศ. ๒๐๒๖ เป็นเงินจำนวน ๒,๓๔๙,๕๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๒๐ คือเพิ่มขึ้น ๓๓๖,๕๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และ (๒) ยอดรวม ACs ของประเทศสมาชิกทั้งหมดสำหรับปี ค.ศ. ๒๐๒๖ เท่ากับ ๖๙๒,๙๖๘,๒๑๐ ดอลลาร์สหรัฐ (โดยหักค่าบำรุงสมาชิกของสหรัฐอเมริกาแล้ว จะคิดเป็นเงินจำนวน ๕๓๗,๓๙๕,๒๘๐ ดอลลาร์สหรัฐ) (รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร EB156/INF./6 “Assessed contributions: draft calculations for the year 2026” ที่ใช้ประกอบการประชุม FB156 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘)

๓.๒ การปรับแผนการเพิ่ม ACs ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณ Base programmes ปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ภายในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ ตามข้อตัดสินใจ WHA75(8) โดยข้อเสนอแนะเดิม ที่ให้มีการเพิ่ม ACs ของประเทศสมาชิก WHO ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณเฉพาะส่วน Base programmes ประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ (ที่ใช้เป็นฐานการคำนวณ) ในระหว่างช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ถึงช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ กล่าวคือ ให้ ACs ของประเทศสมาชิก WHO เพิ่มขึ้นรวม ๒.๑๘๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ตามข้อ ๒) ให้ปรับลดยอดเงินดังกล่าวลงร้อยละ ๒๒ เพื่อหักลบ ACs ส่วนของสหรัฐอเมริกา โดยมียอดเงินใหม่เป็นจำนวน ๑,๖๙๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อนึ่ง การเพิ่ม ACs ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ตามข้อตัดสินใจ WHA75(8) ที่ปรับเปลี่ยน โดยคำนึงการถอนตัวออกจาก WHO ของสหรัฐอเมริกาข้างต้นแล้ว จะเป็นการปรับเพิ่ม ACs แบบขั้นบันไดเช่นกัน โดยยังคงใช้ยอดรวมของ ACs ช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ เป็นจุดเริ่มต้น คือ ๙๕๖.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ แล้วจึงปรับจากเดิม ๓ ระดับขึ้นเป็น ๔ ระดับขึ้น ได้แก่ ขั้นที่ ๑ เพิ่ม ACs ร้อยละ ๒๐ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๔-๒๐๒๕ คิดเป็นเงิน ๑.๑๔๘.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขั้นที่ ๒ เพิ่ม ACs ร้อยละ ๒๐ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๖-๒๐๒๗ คิดเป็นเงิน ๑.๐๖๕.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขั้นที่ ๓ เพิ่ม ACs ร้อยละ ๒๕ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๘-๒๐๒๙ คิดเป็นเงิน ๑.๓๓๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และขั้นที่ ๔ เพิ่ม ACs ร้อยละ ๒๗ ในช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑ ซึ่งรวมแล้วจะทำให้เพิ่ม ACs ได้ตามเป้าหมายจำนวนเงิน ๑.๖๙๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐข้างต้น ทั้งนี้ จะเห็นว่า การปรับ ACs ในขั้นที่ ๒ จำนวนเงินนั้นลดลงอันเป็นผลจากการหักค่า ACs ของสหรัฐอเมริกาที่จะมีผลตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๒๖ เป็นต้นไป

ในการนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้รับรวบรวมแหล่งข้อมูล (ข้อตัดสินใจและเอกสารต่าง ๆ) ที่อ้างถึงตามข้อ ๑-๖ ในรูปแบบของลิงก์ ดังปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย

/๔. ในการประชุม...

๔. ในการประชุม EB156 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า มาตรการเพิ่ม ACs ภายใต้ข้อตัดสินใจ WHA75(8) ฉบับใหม่ไม่ได้ส่งผลให้ ACs ของประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ต้องปรับเพิ่มขึ้นมากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยในการปรับเพิ่ม ACs ที่ ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และมีเพียง ๑๓ ประเทศสมาชิกที่ ACs จะปรับเพิ่มขึ้น ๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือมากกว่า ทั้งนี้ ในส่วนของไทยจะต้องมีการชำระเงิน ACs เพิ่ม ๒๓๖,๕๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๙ ตามข้อ ๓.๑

๕. ข้อคิดเห็นและข้อสังเกต

๕.๑ กระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องในหลักการต่อการดำเนินการตามข้อตัดสินใจ WHA75(8) ซึ่งได้รับการรับรองในที่ประชุม WHA ในปี ๒๕๖๕ (มีสาระเกี่ยวกับการเพิ่ม ACs ของประเทศสมาชิก WHO อีกร้อยละ ๒๐ รวมถึงไม่ขัดข้องต่อการเพิ่ม ACs ของประเทศสมาชิก WHO ให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ของงบประมาณ ปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑) โดยเห็นว่าการชำระค่า ACs เป็นพันธกรณีของประเทศสมาชิก WHO ทั้งหมด รวมถึงประเทศไทย และเห็นว่า การชำระค่า ACs ตามที่ตกลงกันได้ เป็นเรื่องของการรักษาไว้ซึ่งสถานะและภาพลักษณ์ที่ดีของไทย และแสดงความพร้อมในการสนับสนุน WHO และการสาธารณสุขระหว่างประเทศในช่วงเวลาที่ WHO องค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ รวมถึงความร่วมมือระดับพหุภาคีโดยรวมกำลังประสบภาวะวิกฤต อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรองดังกล่าว ในปี ๒๕๖๕ โดยเฉพาะการถอนตัวจากการเป็นประเทศสมาชิก WHO และองค์กรอื่น ๆ ภายใต้สหประชาชาติของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศผู้บริจาคเงินรายใหญ่ที่สุดของ WHO และสหประชาชาติ ได้ส่งผลให้เกิดแรงกดดันทางการเงินอย่างมากต่อองค์กรภายใต้สหประชาชาติโดยรวม โดยหลายฝ่ายคาดว่า สหประชาชาติ รวมถึง WHO น่าจะต้องมีการปฏิรูปครั้งใหญ่ ซึ่งปรากฏข่าวและข่าวลือว่าอาจรวมถึงการปรับลดขนาด การลดจำนวนโครงการ การลดตำแหน่งและจำนวนผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ หรือการควบรวมบางองค์กร ซึ่งไทยจำเป็นต้องติดตามแนวโน้มดังกล่าวอย่างใกล้ชิดเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาข้อเสนอเพิ่มงบประมาณตามที่รับใหม่ของ WHO ด้วย

๕.๒ กระทรวงการต่างประเทศมีข้อสังเกต ดังนี้

๕.๒.๑ ตามข้อ ๓.๑ (๒) การคำนวณค่าบำรุงของแต่ละประเทศสมาชิกโดยใช้ Scale of assessment รายประเทศ คูณกับ ACs โดยรวมทั้งหมดก่อนนำมาหักค่าบำรุงสมาชิกของสหรัฐอเมริกา (ยอดเงิน ๖๕๒,๙๖๘,๒๑๐ ดอลลาร์สหรัฐ) เป็นการคำนวณที่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ยังต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่จะหายไปในส่วน of สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ อาจควรใช้สูตรการคำนวณ Scale of assessment รายประเทศ คูณกับ ACs รวมทั้งหักค่าบำรุงสมาชิกสหรัฐอเมริกาแล้ว (ยอดเงิน ๕๓๗,๓๔๕,๒๘๐ ดอลลาร์สหรัฐ) มากกว่า

๕.๒.๒ ตามข้อ ๓.๒ นั้น (๑) WHO ปรับเป้าหมายในการเพิ่ม ACs (ร้อยละ ๕๐ ในระหว่างช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ ถึงช่วงปี ค.ศ. ๒๐๓๐-๒๐๓๑) ตามข้อตัดสินใจ WHA75(8) จากที่เพิ่มเป็นจำนวนเงิน ๒,๑๘๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เหลือเท่ากับ ๑,๖๙๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ลดลงร้อยละ ๒๒ เพื่อหักลบ ACs ของสหรัฐอเมริกา) ในขณะเดียวกัน (๒) การเพิ่ม ACs แบบขั้นบันไดที่ WHO เสนอปรับแก้ ยังคงใช้ยอดรวมของ ACs ช่วงปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ เป็นจุดเริ่มต้น (๔๕๖.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งยังรวม ACs ของสหรัฐอเมริกา แต่เริ่มคำนวณโดยหัก ACs ของสหรัฐอเมริกาในการคำนวณการเพิ่ม ACs ในขั้นที่ ๒ ตั้งแต่นั้นปี ค.ศ. ๒๐๒๖ เป็นต้นไป) ซึ่งแนวทางนี้ (ตามข้อ (๒)) อาจไม่สอดคล้องกับวิธีการคำนวณงบประมาณเฉพาะส่วน Base programmes ประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๒-๒๐๒๓ เป็นต้น (ตามข้อ (๑)) ที่เริ่มหัก ACs ร้อยละ ๒๒ ของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๒๒

/ท้ายที่สุด...

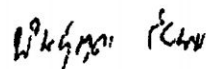
ท้ายที่สุด WHO และประเทศสมาชิกน่าจะต้องร่วมกันพิจารณา การคำนวณค่าบำรุงสมาชิกและการคำนวณตัวเลข ทั้งในรายละเอียดเพิ่มเติมและในด้านนโยบายภาพใหญ่ เพื่อรองรับการถอนตัวออกจาก WHO ของสหรัฐอเมริกาอย่างเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นธรรม ต่อประเทศสมาชิกทั้งหมด

๕.๓ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า การเพิ่มค่าบำรุงสมาชิก WHO อีกร้อยละ ๒๐ รวมถึงข้อเสนอการเพิ่มค่าบำรุงฯ แบบขั้นบันไดตามข้อตัดสินใจ WHA75(8) หรือที่จะมีการตกลงกันต่อไป เป็นเรื่องที่จะมีนัยด้านงบประมาณในสัดส่วนที่มาก จึงน่าจะเป็นประโยชน์หากมีการวางแผนการทำงานและการจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้า โดยควรเป็นเรื่องที่น่าเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อน และพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกันต่อไปเมื่อมีการตกลง การคำนวณเงินของ WHO ที่ถูกต้องชัดเจนมากขึ้นแล้ว ทั้งนี้ ในการประชุม WHA78 ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ กระทรวงสาธารณสุขอาจพิจารณาแจ้งที่ประชุมฯ ในชั้นหนึ่งก่อนว่า ไทยอยู่ระหว่างการดำเนินการกระบวนการภายในเพื่อพิจารณาเรื่องการเพิ่ม ACs ของไทยดังกล่าว โดยจะแจ้งพัฒนาการให้ทราบต่อไป

๕.๔ เมื่อปี ๒๕๖๕ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration: IOM) ได้มีแผนปฏิรูปงบประมาณขององค์กร ซึ่งรวมถึงมาตรการการเพิ่มค่าบำรุงของประเทศไทย IOM ในลักษณะคล้ายกันกับ WHO โดยกระทรวงมหาดไทยในฐานะเจ้าของเรื่องได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศจัดการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานงบประมาณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินการต่อไปของไทย ในด้านงบประมาณและประโยชน์ที่ไทยได้รับ เพื่อเตรียมการล่วงหน้าก่อนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ในการนี้ กระทรวงสาธารณสุขอาจพิจารณาจัดการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้องในลักษณะเดียวกัน เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางร่วมกันเกี่ยวกับข้อตัดสินใจ WHA75(8) และเตรียมทำทีก่อนการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพินทุ์สุดา ชัยนาม)

อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสื่อสาร

โทรศัพท์ที่ ๐ ๒๖๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๑๒๖

โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๕๐๖๔

เว็บไซต์อิเล็กทรอนิกส์ omd.mfa.go.th, katewa@mfa.go.th